

על דברי-אלהים מן השמים

1
(קולת דבורה ח: זגם הנפש לא
תפלא" (קולת ג. ח) - משל למה תדבר דבורה? לעירובי
ששוא בת מלכים. אם נביא לה כל מה ששעוכם - אינם
והשמים לה פלחם, שחיה בת מלך! בך הנפש, אלו הנבואה
לה כל מצד צולם אינם פלחם לה. למה? שחיה מן
העליונים!

2. כאל תערב על-

אפיקימים פן נפשי תערג אי
אלהים:

(ב) כאל תערג על אפיקי מים
ערג נפלי על קול כאל כאשר יפול גשון נט

3

א. במאן לאל חי

אי אפשר למצא מעמד מבוסס לרוח כי אם באור האלהי. הידיעה והרגשה
הדמיון והחפץ והתנועות הפנימיות והחיצוניות שלהם, כלם מזיקים את בני האדם
שהיו אלהיים ודקא. או ימצאו את מלאכם, את יחושם השנה המגניח את הדעת. אם
מעט פחות מגדולה זו יבקש לו האדם הרי הוא מיד סרוף כספינה המסודרת בים.
גלים סוערים מתגבדים זה לזה ידריכוהו חמיד מנוחה. מגל אל גל יוסל הוא ידע
שלו. אם יוכל לשקע באיזה רפש עבה של גסות הרוח ועכבות התרגשה, יצלה לו
למעט את אורחיו לאיזה משך זמן. עד שבקרבו ידמה שבבר מצא טנה. אבל לא
יארבו הימים, הרוח יחלץ ממסגרותיו והסירוף הקלעי יחל את פעלו בכל תוקף.
מקום מנוחתו הוא רק באלהים.

אבל האלהים הוא למעלה מכל המציאות אשר יוכל להכנס בקרבנו ממנו
איזה רגש ורציון הוא וכל מה שהוא למעלה מכל רגש ורציון בנו הוא לערכנו אין
ואפס ובאין ואפס לא תוכל הדעת לנח. על-כן ימצאו על-פירוב תלמידים חכמים
מבקשי-אלהים יגעים ועיפים ברוח. כשהגשמה הוסה לאור היותר בהיר אינה
מסתפקת באותו האור הנמצא מהצדק גם במעשים היותר טובים, לא באותו האור
הנמצא מהאמת אפילו בלמודים היותר ברורים, ולא בהויפי - אפילו בחזיונות
היותר מפוארים, או מתגול העולם בעיניה: היא כלי-כך מתרחבת בקרבתה עד
שהעולם כולו עם כל גשמיותו ורוחניותו גם יחד, עם כל גיליו החמריים והרוחניים.
נדמה לה לביעקתא ואוירו נעשה לה מחנק. הם מבקשים מה שהוא למעלה מכם.
מה שהוא לעומתם אין, ולהפך אין ליש אין יכולת גם ברצון לרצות, על כן יחלש
לפעמים כח הרצון וכל עוצותיהם באנשים אשר דרישת אלהים היא מגמתם הפנימית.
צריך להראות את הדרך אין נכנסים אל הטרקלין - דרך השער. השער
הוא האלהות המתגלה בעולם, בעולם בכל יפיו הדרו, בכל רוח וגשמה, בכל חי
ודמש, בכל צמח ופרח, בכל גוי וממלכה, בים וגליו, בשפירי שחק ובהדרת
המאורות, בכשרונות כל שיה, ברצונות כל כופר, בדמיונות כל משורר ובחגיגות
כל חייב, בהרגשת כל מרגיש ובסערת גבורה של כל גבור.

האלהות העליונה שאנו משתוקקים להגיע אליה, להבלע בקרבתה להאסף
אל אורה, ואין אנו יכולים לבוא לפניה זו של מלוי השוקתנו, יורדת היא בעצמה
בשבילנו אל העולם והתוכו, ואנו מוצאים אותה ומחפצנים באהבתה, מוצאים מרגע
ושלום במנוחתה.

א. ב. ג. ד. ה.

בתחלתה של הופעת יראת אלהים על האדם הכללי והפרטי, מביאה היא אותו לידי שעמום ובטלנות, הוא איבד את רצונו ואת עצמיות המהותיות שלו. מפני שנגעה בו היראה רק בצדדיה החיצוניים, לא הפכה את המראות והרשעה, הספוגה במהותו החמרנית, ובטבע הנמש הסמאה הגנוזה בעומק שמרי החיים האנושיים, וחרי ההופעה האלהית, שהיא לגמרי ההיפוך מכל הרשעה והנבלה. היא מבטלת אותה, וממילא נעשה האדם חלוש החיים, והציבוריות בעשית לקויה. אין אומץ ואין חפץ קבוע לשכלול, להכשרתם של החיים החברתיים.

אבל רוח האדם האמץ, המכיר על פי נקודתו הפנימית, כי ההרגשה הזאת של יראת אלהים היא הכל, כל החיים וכף הטוב, לא יעזב את אוצרו, ובכל אשר יתענה, עינויים גשמיים וענויים רוחניים, מכל אשר לא יוכל לכאורה להחזיק מעמד נגד החוש המודרני, נגד שאיפת הגדולה התרבותית של חיי הזמן, נגד חילוי המקסים, ונגד תסיסת החיים המרעשת, וגם לפעמים נגד המוסר והיושר הטבעיים, שלא יוכל בכל פעם להלום אותם אל הצורה של יראת אלהים ותוצאותיה בחיים כפי קליטתו ההסברית, כל אלה לא יכולו כח להפסיק את חוט החיים ואת אומץ ההסכמה, שרק ביראת אלהים פוסה עו לאדם, ויוכך אותה ויטהרנה.

יעלנה על פסגת המדע המבורר, ויעטרנה בזיו המוסר הבריא ישבצנה בהרר חיי העולם ותרבותו, וימלאנה במתק האהבה, רוחב הרעת, והנועם אשר לערן העליון, ויחדש בה ובגללה את העולם ואת החיים בצורה חרשה, מלאה הוד ותפארת גדולה וגבורה, ואכן מאסו הבונים היה תהיה לראש פנה.

אין חתם

האוצר תחת הגשר

[ירוש הדיכין, כתיי ימי שמואל, תרצ"ג, 1933]

המעשה שסיפר מהאוצר תחת הגשר. שפ"א [=שפעם אחת] חלם לאיש א' [אחר] מאיזה עיר שבוינה תחת הגשר יש שם אוצר. ע"כ [=על כן] נסע לשם ועומד אצל הגשר ומחפש עצות איך לעשות, כי ביום אינו יכול מחמת האנשים. ועבר שם איש חיל ואמר לו: "מה אתה עומד וחושב?". חשב בדעתו שטוב שיאמר לו, כדי שהוא יסייעו ויתחלקו. סיפר לו כל העניין. ענה ואמר לו: "איי יהודי נאר קיקסט אוף אַ חלום, אלא מאי מיר האט זיך אויך גחולמט או דא אין דא בא דעם אין דעם [=הוי יהודי שוטה, אתה מסתכל על חלום, אלא מה, גם אני חלמתי שכאן וכאן אצל זה וזה] (והזכיר העיר של האיש ושמו של האיש הזה). אין מאקואן איז דא איין אוצר. וועל איך פארין ציא יענום? [=במחסן יש אוצר. האם אני אסע לשם?]. ונסע האיש לביתו וחפר בהמקואן [=במחסן] שלו, ומצא האוצר. ואמר אח"כ [=אחר כך]: "איצט ווייס איך שוין, דער אוצר איז בייא מיר, נאר וויסען פין דיים אוצר מוז מען פארין קיין ווין [=עתה ידעתי, האוצר נמצא אצלי, אך כדי לדעת מזה האוצר מוכרחים לנסוע לווינה]."

הגשר שפיר רבי נתן